

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 300/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SATRO s. r. o., Polianky 9, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou STANO a partneri s. r. o., Námestie 1. mája 16, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. Petra Stana, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 944/2015 z 29. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SATRO s. r. o. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SATRO s. r. o., Polianky 9, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 944/2015 z 29. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) 26. februára 2015 domáhala vydania platobného rozkazu proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca“) v spore o zaplatenie sumy 156,86 € s príslušenstvom. Sťažovateľke bola 13. apríla 2015 doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku v sume 16,50 €, ktorý 23. apríla 2015 uhradila bankovým prevodom. Okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 102/2015 z 25. júna 2015 konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Proti uzneseniu o zastavení konania podala sťažovateľka odvolanie, ktorým sa domáhala jeho zrušenia, pričom preukázala zaplatenie súdneho poplatku predložením príkazu na úhradu. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu o zastavení konania ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti postupu okresného súdu, ktorý konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku, keďže v dôsledku chyby sťažovateľky v písaní nebolo možné predmetnú úhradu spárovať.

3. Podľa tvrdenia sťažovateľky postupom a napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým došlo k potvrdeniu uznesenia okresného súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím zároveň došlo k porušeniu jej označených práv. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti ďalej uviedla:

„Súdny poplatok vo výške 16,60 € bol sťažovateľom uhradený dňa 23.04.2015. Sťažovateľ urobil chybu v písaní a namiesto [REDAKOVANÉ] uviedol do príkazu na úhradu variabilný symbol [REDAKOVANÉ]. Na túto skutočnosť poukázal v odvolaní zo dňa 03.07.2015, ktorého príloha obsahovala prevodný príkaz - výpis z účtu navrhovateľa. Na prevodnom príkaze bol vyznačený nesprávne uvedený variabilný symbol pre jeho možné spárovanie na účtovnom oddelení Okresného súdu Považská Bystrica.“

4. Sťažovateľka v sťažnosti poukázala aj na rozhodovaciu činnosť v iných obdobných prípadoch, v ktorých konajúce súdy pri nesprávnom označení platby (uvedením nesprávneho variabilného symbolu) napokon platbu spárovali a sťažovateľku vyzvali, či

trvá na vrátení súdneho poplatku, alebo žiada pokračovať v konaní. Obdobne konajúce súdy postupovali aj v exekučnom konaní v prípade nesprávnej identifikácie platby povinným v exekučnom konaní, pričom vyhovelí námietkam povinného a platbu považovali za plnenie dlhu. V závere sťažnosti sťažovateľka uviedla, že do dňa spísania sťažnosti jej nebol vrátený zaplatený súdny poplatok v sume 16,50 € za konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 102/2015.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezhom:

„1. Krajský súd v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn.: 17Co/944/2015 porušil základné SATRO s.r.o... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 29. októbra 2015 vydané v konaní vedenom pod sp. zn.: 17Co/944/2015-23 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd Trenčín je povinný zaplatiť spoločnosti SATRO s.r.o. trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 359,77 €... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Považská Bystrica je povinný vrátiť spoločnosti SATRO s.r.o. súdny poplatok vo výške 16,50 € za konanie vedené na tunajšom súde pod sp.zn. 4C/102/2015.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Sťažovateľka namieta, že krajský súd potvrdením uznesenia okresného súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku v jej právnej veci odňal sťažovateľke možnosť konať pred súdom, čím zároveň porušil jej práva podľa ústavy a dohovoru.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

10. Podľa ustálenej súdnej praxe proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie v prípadoch uvedených v § 237 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Ide o prípady závažných väd konania, keď je dovolanie prípustné, aj keď nie sú splnené podmienky uvedené v § 239 OSP. Okrem iného ide aj o prípad, ak bola postupom súdu účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP].

11. Odňatím možnosti konať pred súdom sa podľa stabilnej súdnej praxe [pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 27. septembra 2001 sp. zn. 5 Cdo 102/01] rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím (II. ÚS 102/04).

12. Dovolací súd má vždy povinnosť prihliadnuť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP a popri skúmaní podmienok prípustnosti podľa § 238 OSP sa vždy zaoberá aj prípadnou prípustnosťou dovolania z dôvodu závažných procesných väd konania vymenovaných v § 237 OSP.

13. Aj doterajšia súdna prax najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho potvrdzuje, že dovolanie je v prípadoch zmätočnosti konania, ktorá spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom v dôsledku zastavenia konania [§ 237 písm. f) OSP], efektívnym prostriedkom ochrany práv účastníkov občianskeho súdneho konania (z publikovanej judikatúry je to R 50/97, z nepublikovanej judikatúry je to rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 43/98 z 25. marca 1999).

14. Dovolanie z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP (postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom) ústavný súd považuje za účinný právny prostriedok nápravy porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 1/00, II. ÚS 31/00, IV. ÚS 413/04), ku ktorému malo dôjsť v dôsledku zastavenia konania pred všeobecným súdom.

15. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľka nevyužila v danej veci dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. OSP. Nevyužitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru nemožno nahradzovať sťažnosťou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba (alebo právnická osoba) nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

16. Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (podobne napríklad I. ÚS 85/97, I. ÚS 89/97).

17. Na základne uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodala a priamo sa obrátila so sťažnosťou na ústavný súd, v ktorej tvrdí také porušenie jej procesných oprávnení, ktoré naplňajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

18. Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu vyplývajúceho zo sťažnosti ústavný súd uzavrel, že sťažovateľka nevyužila účinný mimoriadny opravný prostriedok, ktorý podľa zákona mala k dispozícii, čo zakladá neprípustnosť sťažnosti. Keďže sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jej prípadu ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť ako neprípustnú odmietol, pričom sa argumentáciou sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu ňou označených práv bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2016